

Posudek oponenta na diplomovou práci Bc. Vojtěcha Kocourka

Processing of Emotional Words by Czech-German Bilinguals (Zpracování emočních slov u česko-německých bilingvních mluvčích)

Oponent Filip Smolík

Koncepce práce: A

Práce je jasně strukturovaná a vychází z jasně empirické otázky, k níž existuje poměrně rozsáhlý empirický výzkum. Jedná se o práci v zásadě psycholingvistickou. Mimořádně zajímavý je původní koncept využití infračervené spektroskopie, který ale nebylo možné vzhledem k technické chybě vyhodnotit. Nicméně samotné vyhodnocení behaviorálních dat představuje nezanedbatelný empirický přínos.

Jádrová otázka je relativně jednoduchá, i když její adekvátní empirické zkoumání klade nezanedbatelné množství překážek. Představení problému považuji za velmi zdařilé a zcela adekvátní, včetně diskuse o proměnách pojmu bilingvistu i o pozici němčiny v ČR a jejích proměnách.

Metodologie a metoda: A

Bohužel původní záměr použít neurovědnou metodu sběru dat se nepodařilo realizovat, ale samotná behaviorální data (hodnocení slov na dvou dimenzích) představují podstatný zdroj dat. Popis průběhu studie a její provedení je kvalitní a nelze mu nic vytknout. Vyhodnocení dat lze považovat za spíše deskriptivní, ale vzhledem k tomu, že oborem studia nebyla experimentální psychologie nebo podobná empirická disciplína, si zaslouží uznání.

Klíčový výsledek je podle mého soudu interpretován nesprávně, ale související diskuse je velmi pečlivá a opírá se o jasnou argumentaci. Proč nesprávně: ve statistickém srovnání bilingvních a monolingvních mluvčích se ukázal menší arousal (emoční aktivace) u bilingvních, nikoli u monolingvních. Průměrná hodnota arousalu ale není klíčová, ta může záviset na porozumění škálám apod., klíčové jsou rozdíly mezi neutrálními a vysoce emocionálními (=vysoce valenčními) slovy. Tento vztah ve tvaru U je jasně zřetelný z grafů na s. 36 a statistická analýza (např. polynomiální regrese) by jistě potvrdila jeho nenáhodnost.

Nicméně považuji za velmi hodnotné, jak se autor práce snaží empiricky prozkoumat možné příčiny nalezeného efektu.

Práce s odbornou literaturou: hodnocení A

K práci s odbornou literaturou nelze nic vytknout. Práce využívá literaturu přesně tak, jak se to očekává od zralé publikace.

Formální úroveň práce: hodnocení A

Práce má přiměřenou délku a strukturu. Počet stran se může jevit jako nižší, ale vzhledem k hustší sazbě je délka zcela adekvátní – naopak oceňuji, že práce není uměle natahována irelevantními nebo málo relevantními komentáři.

Styl práce je poněkud rétoricky důraznější, než se běžně očekává od empirického výzkumného textu: spíše by se hodil do vysvětlujícího nebo argumentačního typu práce. Nicméně se nejedná o

problematické vybočení: na samotný žánr diplomové práce nejsou kladena jasná očekávání a zvolený styl je prezentován velmi adekvátně.

V běžném odborném článku by se obsah, který je prezentován v části „4.2 Interpretation of the results“ označoval jako „Discussion“, ale to je opravdu drobnost.

Celkové hodnocení: výborně

Na základě dílčích návrhů známku výborně, práci považuji za velmi solidní doklad o zvládnutí empirické práce s jazykem.

Podněty k diskusi při obhajobě:

- 1) V práci se objevuje jako potenciálně relevantní faktor věk osvojení (age of acquisition). Jedná se výlučně o věk osvojení jazyka, nebo se uvažuje i o věku osvojení jednotlivých slov? Jaký potenciální vztah mají tyto dvě proměnné a jaké empirické problémy souvisejí s jejich zjišťováním?
- 2) Pokoušel se autor o statistickou analýzu nelineárních vztahů mezi arousalem a valencí?

Praha-Libeň 3. září 2024

Filip Smolík